

Sygn. akt I ACz 168/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym :

	Przewodniczący:	SSA Marek Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2015 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **H. L. i T. L.**

przeciwko **Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w W.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powodów na postanowienie Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 13 stycznia 2015r. sygn. akt I C 330/13

o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Przemyślu zwolnił powódkę H. L. od ponoszenia opłaty stosunkowej od apelacji powyżej kwoty 400 zł, zaś powoda T. L. od tej samej opłaty powyżej kwoty 800 zł. W pozostałej, zaś części wnioski powodów o zwolnienie od obowiązku uiszczenia wymienionej opłaty - oddalił.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Okręgowy ustalił, że powódka H. L. utrzymuje się z emerytury w kwocie 1.261,13 zł miesięcznie netto, zaś powód T. L. (syn powódki H. L.) otrzymuje od niedawna wynagrodzenie za pracę w kwocie 1.000 zł miesięcznie. Oboje zamieszkują we wspólnym gospodarstwie domowym, w domu jednorodzinnym położonym na działce o pow. 8,2 ara, która jest własnością powódki H. L.. W toku likwidacji szkody powódka otrzymała z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia kwotę 35.000 zł oraz zwrot kosztów pogrzebu w kwocie 1.391 zł. Dysponując takimi danymi Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 101 ust. 1 i 2 i art. 102 ust. 1 i 2 u.k.s.c. i obszernie uzasadniając swoje stanowisko uznał, że powodowie są w stanie uiścić bez uszczerbku dla swojego utrzymania koniecznego opłaty stosunkowe od apelacji w kwotach nie wyższych, niż określone w sentencji zaskarżonego postanowienia.

W zażaleniu na powyższe postanowienie, co do części oddalającej oba wnioski, powodowie podnieśli zarzuty:

- 1) oczywistego naruszenia normy prawnej zawartej w art. 102 u.k.s.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji odmowy zwolnienia powodów od ponoszenia kosztów sądowych w całości,
- 2) błędu w ustaleniach faktycznych mającego wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, polegającego na nieprawidłowym ustaleniu, iż powodowie są w stanie uiścić koszty sądowe w kwocie ponad 400 zł w przypadku powódki H. L. i w kwocie ponad 800 zł w odniesieniu do powoda T. L. w sytuacji, gdy nie posiadają oni żadnego majątku czy oszczędności, które mogliby przeznaczyć chociażby w części na uiszczenie kosztów sądowych bez uszczerbku koniecznego ich utrzymania.

Mając powyższe na uwadze wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zwolnienie ich od ponoszenia kosztów opłaty od apelacji w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powodów nie posiada usprawiedliwionych podstaw.

Trafnie przyjmuje Sąd Okręgowy, iż opłaty sądowe stanowią rodzaj danin publicznych. Zwolnienie od ponoszenia tego rodzaju danin stanowi odstępstwo od konstytucyjnego obowiązku ich powszechnego i równego ponoszenia, wynikającego z art. 84 Konstytucji RP. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli.

Jest również poza dyskusją, że rozstrzygając o kosztach postępowania sąd zobowiązany jest, kierując się gwarancjami praw obywatelskich zawartymi w Konstytucji (por. art. 45 Konstytucji RP), tak ukształtować zakres obowiązków fiskalnych strony, aby umożliwić jej dostęp do sądu. Udzielone w konkretnej sprawie zwolnienie powinno odpowiadać wymogom z art. 102 ust. 1 i 2 u.k.s.c., który wspomniane gwarancje konstytucyjne realizuje.

W rozpoznawanej sprawie odmowa udzielenia powodom zwolnienia od kosztów sądowych – opłaty sądowej od apelacji w pozostałej części, tj. powyżej udzielonych im już zwolnień, przedstawionych wyżej zasad nie narusza. Usprawiedliwione jest bowiem założenie, iż uiszczenie przez powodów przypadających na nich kosztów sądowych w zakresie określonym w zaskarżonym postanowieniu nie naruszy w ich przypadku granicy utrzymania koniecznego, a tym samym, nie będzie stanowić bariery finansowej nie do pokonania w dostępie do sądu.

Uwagi powyższe znajdują należyte oparcie w ustaleniach faktycznych, na których opiera się zaskarżone rozstrzygnięcie. Wbrew zarzutowi skarżących, uzasadnienie tego rozstrzygnięcia dowodzi, iż Sąd I instancji rzetelnie i wszechstronnie przeanalizował dane opisujące ich sytuację rodzinną, majątkową i dochodową a wyciągnięte z tej analizy wnioski nie naruszają zasad logicznego rozumowania, jak też nie kłócą się z doświadczeniem życiowym. W orzecznictwie ukształtowanym na tle instytucji zwolnienia od kosztów sądowych ugruntowało się zapatrywanie, że każdy zainteresowany skierowaniem swojej sprawy na drogę postępowania sądowego powinien się do tego, na miarę swoich możliwości oczywiście, przygotować – również pod względem finansowym. Także w przypadku powodów można było wymagać takiego zachowania. Dlatego, jeżeli tak nie postępowali, a mieli ku temu pewne możliwości – zwłaszcza powódka, nie mogą obecnie skutecznie powoływać się na niemożność poniesienia jakichkolwiek kosztów sądowych i oczekiwać na zwolnienie od obowiązku ich uiszczenia w całości.

Nie bez znaczenia jest w końcu także i to, że sytuacja rodzinna, majątkowa i dochodowa powodów była już oceniona w toku niniejszego postępowania i postanowieniem z dnia 4 lipca 2013r. powodowie uzyskali częściowe zwolnienie od kosztów sądowych. Powódka H. L. została wtedy zwolniona od opłaty stosunkowej od pozwu ponad kwotę 350 zł i w takim samym zakresie od tej opłaty od pozwu został zwolniony powód T. L.. Sytuacja powodów zmieniła się od tamtego czasu o tyle, że powód uzyskiwał wówczas dochód jedynie w postaci stypendium socjalnego w kwocie 360 zł miesięcznie, obecnie zaś jego dochody wzrosły, gdyż otrzymuje wynagrodzenie za pracę w wysokości 1.800 zł miesięcznie. Oznacza to, że także w tym aspekcie zaskarżone postanowienie należyście wyważyła i uwzględniła aktualne warunki bytowe i materialne powodów.

Z tych względów zażalenie podlegało oddaleniu, jako bezzasadne (art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.).